

Asia: VN/15881/2025

Luonnos valtioneuvoston päätökseksi talousvyöhykkeen merituulivoima-alueista ja sen SOVA-lain mukainen ympäristöselostus

Lausunnonantajan lausunto

1. Palaute valtioneuvoston päätösluonnoksesta

Voitte kirjoittaa palautteenne alla olevaan tekstikenttään.

Kalatalouden Keskusliitto pitää valtioneuvoston päätösluonnosta toimivana lähtökohtana merituulivoiman jatkokehittämistä varten. On huomattava, että tuulivoiman rakentamisella talousvyöhykkeelle rajoitetaan valtion hallinnassa olevan alueen käyttömahdollisuutta muuhun käyttöön joko yli 30 vuoden ajalle tai pysyvästi. Päätökseen tulisi mielestämme lisätä erillisenä mahdollisuus periä rakennusoikeuden saavilta yrityksiltä suuruudeltaan merkittävä käyttömaksu, josta osa varataan yhden potentiaalisimman haitankärsijän, eli kalatalouden kehittämiseen.

Kuten selostuksessa on useaan kertaan mainittu, tiedonpuute merituulivoiman vaikutuksista kalakantoihin ja erityisesti vaelluskalojen vaellukseen on kovin puutteellinen. Yhteisvaikutuksesta ilmastonmuutoksen ja Ruotsin puolen hankkeiden kanssa ei ole myöskään tietoa. Esitämme siksi, että Pohjanlahdelle jätettäisiin varovaisuusperiaatteen mukaisesti vapaata aluetta kalojen vaelluksiin, eli esimerkiksi Selkämerellä ei toteutettaisi kuin toinen suunnitelluista alueista.

Selostus keskittyy talousvyöhykkeellä toteutettaviin toimiin. Merituulivoiman tuottaman sähkön maihintuontia varten tarvittavat kaapelit tulevat kulkemaan talousvyöhykkeen sisäpuolella osakaskuntien tai yksityisessä omistuksessa olevien vesi- ja maa-alueiden kautta ja kaapeleista muodostuu näille alueille pysyvä rasite. Näiden täysimääräinen korvaamistarve olisi hyvä kirjata päätökseen.

2. Palaute ympäristöselostuksesta

2.1. Mitä haluatte lausua ympäristöarvioinnin toteuttamisesta ja arvioinnin tuloksina olevista vaikutuksista (ympäristöselostuksen luvut 1–5 ja 7)?

Ympäristöarvioinnissa on huomioitu hyvin olemassa oleva tieto ja tiedon puute potentiaalisista vaikutuksista kalatalouteen. Esitetystä neljästä alueesta Selkämeri itäinen on avomerikalastuksen kannalta tällä hetkellä tärkein. Kappaleessa 3.3. esitetty luku 34 miljoonaa euroa on karkea aliarviointi kaupallisen merikalastuksen tuotosta. Arvio ei huomioi merikalastuksen arvoketjua, joka moninkertaistaa saaliin arvon. Vapaa-ajan kalastukselle esitetty arvo 54 miljoonaa euroa kattaa laajemmin vapaa-ajan kalastuksen kokonaisuuden.

Selostuksessa puhutaan paikoittain pohjatroomauksesta. Suomessa ei harjoiteta pohjatroomausta siten kuin se kansainvälisissä yhteyksissä määritellään vaan kyseessä on välivedessä tai pohjan läheisyydessä tapahtuva troolaus. Selostuksessa todetaan virheellisesti, että merenkulun turvalliseen syvyyteen tapahtuvan rakenteiden purkamisen jälkeen vain pohjatroomaus estyy. Käytännössä rakenteet estävät kaiken troolauksen alueella pysyvästi.

Perämeren norppakannalle esitetty kannan koko 8000-15 000 perustuu norppalaskennoissa havaittuihin yksilömääriin. Todellinen kannan koko on selkeästi suurempi ja ylittää 20 000 yksilön määrän.

2.2. Mitä haluatte lausua ehdotuksista ympäristövaikutusten lieventämiseksi tai vaikutusten seuraamiseksi ja hallitsemiseksi (ympäristöselostuksen luvut 6 ja 8)?

Jos talousvyöhykkeelle perustettavan merituulivoiman rakentaminen etenee, tulee rakentamistöiden aikataulutuksessa huomioida mahdollisuuksien mukaan vaelluskalojen vaellusaikataulu. Esimerkiksi Selkämerellä lohien päävaellus keskittyy melko lyhyelle ajalle keväällä-alkukesällä. Suurimittaiset ympäristöön vaikuttavat toimet tulee pyrkiä tekemään tämän jälkeen.

3. Muu palaute

Voitte kirjoittaa palautteenne alla olevaan tekstikenttään.

-

Karttunen Vesa
Kalatalouden Keskusliitto